Став странаясса пролетарийяс, ӧтувтчӧй!

Сталинскӧй туйӧд

ВКП(б) Усаса райкомлӧн да уджалысь йӧз депутатъяс районнӧй Сӧветлӧн орган

№ 39 (630) | Май 18 лун 1941 во | Номерлӧн доныс 5 ур

СССР-са СНК-лӧн да ВКП(б) ЦК-лӧн постановление колхозникъяслӧн уджын бур показательясысь содтӧд мынтысьӧм йылысь, сочетайтӧ личнӧй интересъяссӧ колхозникъяслысь колхозлӧн да государстволӧн интересъясӧн. Вылын урожай обеспечитӧмӧн, колхозникъяс унджык получитасны асланыс трудысь, вермасны овмӧдчыны нӧшта ёнджыка культурнӧя да зажиточнӧя.

„Правдалӧн" передовӧйысь.

Сӧветъяслӧн оргмассовӧй удж да ӧнія могъяс

Сельскӧй сӧветлӧн могъясыс гырысьӧсь да почетнӧйӧсь, сійӧ призовитӧма сы вылӧ, медым направляйтны сиктын став хозяйственнӧй да культурнӧй олӧмӧн. Тайӧ могъяс осуществляйтӧм могысь найӧ имеитӧны ыджыд армия депутатъясӧс да сиктса уна активӧс. Сиктын став хозяйственно-политическӧй могъяс успешнӧя решайтӧм, партия да правительствольсь шуӧмъяс олӧмӧ пӧртӧм, кывшутӧг, медводз зависитӧ сыысь, кутшӧма гибкӧя, умӧлӧя руководитӧ сиктса Сӧвет. Торйӧн нин ыджыдӧсь да кывкутанаӧсь могъясыс сӧветъясса постояннӧй комиссияслӧн, найӧ отвечайтӧны сійӧ либӧ мӧд отрасль кузя сессия водзын сельисполкомкӧд ӧтмоза.

Кыдзи жӧ уджалӧны сиктсӧветъяс бердса постояннӧ действующӧй комиссияяс миян районын? Колӧ шуны, уджалӧны найӧ омӧля на, а торъя комиссияяс весиг уджӧ эз на приступитлыны. Колян воын 31 постояннӧй комиссиясысь уджалісь сӧмын 13 комиссия. Татшӧм положениеыс продолжайтчӧ и таво, первой квартал чӧжӧн уджалісь сӧмын 12 постояннӧй комиссия. Сэтшӧм сельсӧветъясын, кыдзи Щельябӧжын да Мутнӧйын постояннӧй комиссияяс ньӧти эз уджавны.

Ӧткымын сельсӧветъясын, торъя комиссияяслӧн уджыс, правда, эз омӧля вӧв пуктӧма. Ыджыд удж, например, вӧчис Петрунь сельсӧветлӧн финансово-бюджетнӧй комиссия, комиссияса председатель депутат Батманова ёртлӧн веськӧдлӧм улын, сельисполком пасьта дзоньнас ыджыд успехъяс шедӧдӧма финансовӧй удж кузя, финансовӧй план первой кварталын вӧлі тыртӧма 105,8 прӧчент вылӧ, организованнӧя нуӧдӧма самообложение кузя кампание. Уджавны заводитісны торъя комиссияяс и Уса, Абезь да Сидорово сельсӧветъясын. Но колӧ добитчыны сійӧ, медым быд сельсӧветын уджалісны став комиссияяс, комиссияясса став шленъяс. Сійӧ положениелы, коді вӧлі ӧнӧдз, кад пуктыны пом. Медым комиссияяс уджалісны деятельнӧя да инициативаӧн, медводз колӧ перестроитчыны постояннӧй комиссияясса председательяслы.

Быд сиктсӧветын паськыда должен лоны развернитӧма и оргмассовӧй удж. Массово-политическӧй удж первой кварталын эз омӧля вӧв пуктӧма Лыжа сиктсӧветын. Но сэтшӧм сельсӧветъясын, кыдзи Мутнӧйын (председательыс Канев) да Колваын (Коданев), жеба нуӧдсьӧ население пӧвсын массово-политическӧй уджыс.

Ӧві, кор лунысь лун матысмӧ сійӧ кад, кор тыр разгарӧн кутас муны кӧдза, быд сиктсӧветын решительнӧя должен лоны бурмӧдӧма масса пӧвсын удж. Массово-политическӧй удж развертывайтӧмын инициатива должеӧсь петкӧдлыны медводз сиктсӧветса депутатъяс. Кӧдза дырйи найӧ должеӧсь лоны му вылын, бригадаын да звеноын. Могыс сыын, медым отсавны колхозникъяслы кӧдза нуӧдны дженьыд кадӧн, ӧдйӧ да вылын агротехническӧй уровеньын. Став агитационнӧй да массово-политическӧй удж должен лоны подчинитӧма тайӧ моглы.

Коми республикалӧн 20 во тыран юбилей кежлӧ дасьтысьӧмкӧд йитӧдын, уджалысь йӧзлӧн вӧвлытӧма кыптіс производственнӧй да политическӧй активность, уджалысь йӧзлӧн стремлениеяс сэтшӧмӧсь, медым юбилей встретитны достойнӧя, социалистическӧй строительство став участокъяс вылын вермӧмъясӧн. Тайӧ производственнӧй подъем сельисполкомъяс, сиктсӧветъясса депутатъяс должеӧсь возглавляйтны. Уджалысь йӧз депутатъяс райсӧветлӧн бӧръя сессия юбилей кежлӧ дасьтысьӧмкӧд йитӧдын районса став уджалысь йӧз водзӧ сувтӧдіс уна конкретнӧй могъяс, тайӧ могъяс пиысь ӧтиӧн сувтӧдіс сессия и сійӧ, медым быд колхоз, колхозник, а сідз кӧ и сельсӧвет дзоньнас, локтіс всенароднӧй торжество лун кежлӧ государство водзын аслас обязательствояс кузя расчитайтчӧмӧн. Йӧв кузя обязательствояс колӧ этша вылӧ выполнитны 85 прӧчент вося план дінӧ, яй кузя—90 прӧчент, вурун—70. Выполнитны животноводство развивайтӧм кузя государственнӧй план 100 прӧчент вылӧ да с. в.

Тайӧ могъяс выполнитӧм вылӧ и колӧ мобилизуйтны уджалысь йӧзлысь став вниманиесӧ, котыртны массовӧй удж.

Ыджыд важностя государственнӧй делӧ

Сӧветскӧй томйӧзӧн радостнӧя вӧлі встретитӧма „СССР-ын Государственнӧй Трудовӧй Резервъяс йылысь" СССР-са Верховнӧй Сӧвет Президиумлӧн Указ. Тайӧ Указ под вылын колхознӧй томйӧзӧс призывайтӧм вӧлі нуӧдӧма колян воын и миян районын, унаӧн изъявитісны ассьыныс желание мунны фабрично-заводскӧй ученичество да ремесленнӧй школаясӧ и добровольнӧ.

Колхознӧй томйӧзӧс призывайтӧм кутас муны и таво. Миян районын призыв кутас муны июнь 15—17 лунъясӧ (3 лун). ФЗУ школаӧ кутасны принимайтчыны и окружнӧй да районнӧй центръясысь томйӧз. Томйӧз, кодъяс желайтӧны мунны добровольнӧ, районнӧй призывнӧй комиссия принимайтӧ шыӧдчӧмъяс, шыӧдчӧмъяс колӧ сетавны райисполкомӧ.

Государственнӧй трудовӧй резервъяс создайтӧм—ыджыд важностя делӧ. Та могысь локтан призыв (мобилизация) нуӧдӧм вылӧ серьёзнӧй внимание должен лоны обратитӧма первичнӧй партийнӧй организацияясӧн, сельисполкомъяс да колхозъясӧн. Могыс сулалӧ сын, медым призыв нуӧдны образцовӧя, сетны полноценнӧй йӧзӧс. Колӧ такӧд тшӧтш паськыда нуӧдны и разъяснительнӧй удж. Разъяснитны томйӧзлы, кутшӧм ыджыд забота петкӧдлӧны миян партия да правительство шуда сӧветскӧй томйӧз вӧсна. Ӧд велӧдчӧм бесплатнӧй, велӧдчан кад чӧжӧн государство велӧдчысьясӧс босьтӧ аслас иждивение улӧ, сетӧ специальность.

Колхознӧй томйӧз, дасьтысьӧй сувтны миян рӧдиналӧн квалифицированнӧй работникъясӧн!

П. М. КАНЕВ,
Райисполкомын кадръяс секторын заведующӧй.

ЮБИЛЕЙ ВСТРЕТИТАМ ВЕРМӦМЪЯСӦН

Партия да правительствольсь видзмуовмӧс йылысь историческӧй решениеяс олӧмӧ пӧртӧмӧн, миян колхоз воысь воӧ кыпӧдӧ ассьыс доходность, ёнмӧ и хозяйство боксянь. Колхозлӧн основнӧй отрасльӧн являйтчӧ животноводство. Но тайӧ отрасль хозяйствоӧн колян воясын ми занимайтчим омӧля, мый вӧсна и сылӧн доходностьыс вӧлі улын, эз выполняйтчы и животноводство кузя государственнӧй план. А тайӧ ставыс отражайтчис государство водзын обязательствояс а с к а д ӧ мынтӧм вылӧ. Колян воын, например, миян колхоз государстволы коли долгаӧн йӧв кузя.

Тайӧ вося стойловӧй периодын колхозын уджыс вӧлі пуктӧма бурджыка, животноводство развивайтӧм делӧын имеитам нин неыджыд успехъяс. Колхоз тырвыйӧ обеспечитӧма кӧрымӧн. Май 10 лун кежлӧ имеитчис запасын турун 1500 центнер, сыысь кыдзи чукӧртӧма видзьяс вылӧ 2400 центнер. Тӧдчымӧнъя бурмис скӧт бӧрся уход, а такӧд тшӧтш и кыптӧ продуктивность. Суткия лысьтӧм ӧти фуражнӧй мӧс вылӧ шӧркодя ӧві составлайтӧ 13 литр. Скӧтницаяслӧн стремление, медым уджавны бурджыка, торйӧн ыджыд лои партия да правительстволӧн дополнительнӧй оплата йылысь шуӧм бӧрын. Тайӧ постановление кыпӧдӧ миянӧс ставнымӧс большевистскӧя уджалӧм вылӧ.

Ӧві кежлӧ колхоз скӧт видзӧм кузя государственнӧй план общӧя гырысь скӧт кузя тыртіс 102 прӧчент вылӧ, ыжъяс кузя—184 прӧчент вылӧ. Отёл ӧнӧдз мунісь бура. Тавося чужӧм 26 куканьысь сохранитчӧ ставыс, куканясьны колӧ нӧшта 34 мӧслы.

Приплод сохранитӧм вылӧ миян создайтӧма став условиесӧ и лоӧ сохранитӧма 100 прӧчент вылӧ.

Колхоз оз ичӧт внимание обращайт и видзму овмӧс вылӧ. Таво кутам кӧдзны ид 10 га, картупель 8 га да уна пӧлӧс овощияс, 3,2 га площадь вылӧ. Могыс сыын ӧві, медым нуӧдны образцовӧя гӧра-кӧдза, да большевистскӧй тыш нуӧдӧмӧн обеспечитны вылын урожайяс получитӧм.

Дополнительнӧй оплата йылысь СССР-са СНК да ВКП(б) ЦК-лӧн 1941 вося март 6 лунся постановлениеӧн вооружитчӧмӧн, Коми АССР-лы 20 во тыран лун кежлӧ локтам нӧшта гырысьджык вермӧмъясӧн.

Ф. Филиппов,
„Выль туй" колхозса председатель.

Май 25 луно воссьӧ 1941 вося Ставсоюзса выставка

1941 вося Ставсоюзса сельскохозяйственнӧй выставка восьтӧм назначитӧма тайӧ вося май 25 лун 12 час вылӧ. Выставка восьтӧм вылӧ лоасны пригласитӧмаӧсь Москва карса удж-алысь йӧзлӧн представительяс да видзму овмӧсса экскурсант—передовикъяс.

Тайӧ воын выставка посетитасны 200 сюрс организованнӧй экскурсантъяс—передовӧй колхозъясса, совхозъясса да мукӧд организацияясса представительяс.

(ТАСС).

Вручитӧма награда да премияяс

Оленеводъяслӧн кустовӧй совещание вылын, коді мунісь неважӧн Петрунь сиктын, вӧлі вручитӧма „Большевик" колхозса кӧрвидзысь-мастер *Витязев Петр Александровичлы* Главвыставкомлысь награда—Большой серебряннӧй медаль да 1000 шайт сьӧм.

Тайӧ жӧ совещание вылын премируйтіс ассьыс медсябур кӧрвидзысь пастухъясӧс Ленин нима колхоз. Колхоз правлениелӧн поручитӧм серти премияяс вручайтіс оленеводческӧй фермаӧн заведуйтысь В. К. Попов ёрт. Мӧдӧд номера стадоса бригадир Валей Гаврил Егоровичӧс премируйтӧма ной брюкиӧн да 40 шайт сьӧмӧн, первой номера стадоса бригадир Попов Анисим Константиновичӧс—ной брюкиӧн. Сьӧма премияяс получитісны сідз жӧ пастухъяс Е. И. Канев да Я. А. Ануфриев.

Сметанин.

Котыртчис многопромысловӧй артель

Некымын лун сайын Нӧвикбӧж сиктын организуйтчис многопромысловӧй артель „Труженик". Артельӧ котыртчисны 10 ӧткаолысь хозяйство. Артель кутас уджавны кирпич вӧчӧм вылын, котыртчӧ сідз жӧ гончарнӧй производство. Артель „Труженик" тайӧ воын нин должен сетны продукция 150 сюрс штука кирпич.

Артельса шленъяс асланыс собрание вылын бӧрйисны правление, председательӧн бӧрйӧма Валейский ёртӧс.

Оленевод-передовикъяслӧн кустовӧй слёт

Май 6—7 лунъясӧ Петрунь сиктын муніс роговойскӧй тундровӧй проходса оленевод-передовикъяслӧн кустовӧй слёт. Слёт вылын участвуйтісны сідз жӧ сельисполкомъясса да колхозъясса председательяс, заготовительнӧй организацияясысь агентъяс, кӧрвидзысь специалистъяс да краснӧй чумъясса работникъяс. Присутствуйтіс ставыс 70 морт. Слётлӧн обсуждение вылын сулалісны татшӧм вопросъяс:

1. Кӧрвидзӧмын 1940 вося итогъяс да 1941 воын могъяс.

2. Роговойскӧй тундровӧй проход кузя землеустроительнӧй уджъяслӧн состояние йылысь.

Первой вопрос кузя докладӧн выступитіс райзоса зоотехник В. Н. Канев ёрт. Сійӧ аслас докладын пасьӧкыда сувтліс кӧрвидзӧмын 1940 вося успехъяс вылӧ, торйӧн роговойскӧй проходса оленеводъяслӧн шедӧдӧм успехъяс вылӧ. Канев ёрт сувтліс и социалистическӧй оленеводство развивайтӧмын тырмытӧмторъяс вылӧ да 1941 воын могъяс вылӧ.

Информациясӧн выступитісны та бӧрын Ленин нима, „Большевик", Чапаев нима да „Косья" колхозъясысь оленеводческӧй фермаясса заведующӧйяс, кодъяс сувтлісны тӧвъян кадӧ удж результатъяс вылӧ да отёл нуӧдӧм йылысь.

Доклад бӧрын мунісны оживленнӧй сёрнияс. Прениеяс помасьӧм бӧрын слёт вывса участникъяс ыджыд подъемӧн встретитісны Коми республикалӧн 20 вося юбилей нима социалистическӧй ордйысьӧмӧ сюртчӧм йылыль предложение. Оленевод - передовикъяс единодушнӧя сюртчисны тайӧ замечательнӧй движениеас да примитісны социалистическӧй обязательство.

И. Сметанин.

Сводка

Продуктивнӧй скӧт поголовье развивайтӧм кузя колхозъясӧн государственнӧй план выполнитӧм йылысь, 1941 во май 1 лун кежлӧ (прӧчентъясӧн)

№ п/п	Сельисполкомъяс	Гырысь сюра скӧт: Ставыс	Гырысь сюра скӧт: Сы лыдын мӧсьяс	Порсьяс: Ставыс	Порсьяс: Сы лыдын порсь матканс	Ыжъяс: Ставыс	Ыжъяс: Сы лыдын ыж матканс
1.	Мутнӧй-Материк . .	96,7	87,4	106,7	87,5	119,8	84,3
2.	Щельябӧж	84.5	76,3	—	—	139,6	78.7
3.	Усть-Уса	89,7	81,9	90,0	62.5	128.9	90.2
4.	Колва	84,8	80,9	—	—	123,2	102.3
5.	Лыжа	88,9	93,3	—	—	158,7	88,9
	Район пасьта . . .	90,4	84,9	105,5	75.0	130.8	86,8

ТАСС-лӧн опровержение

Агентство Гавас—Офи паськӧдіс юӧртӧм, код серти Багдадын радиостанция передайтіс „сӧветскӧй коммюнике", кӧні быттьӧ висьтавсьӧ, мый сӧветскӧй правительство разрешайтӧ сӧветскӧй пилотъяс пӧвсын иракскӧй воздушнӧй армияӧ служба вылӧ поступитӧм могысь доброволецъясӧс вербуйтӧм. Аналогичнӧй юӧртӧм опубликуйтіс американскӧй Юнайтед Пресс агентство аслас бейрутскӧй корреспондентлысь.

ТАСС уполномочитӧма заявитны, мый индӧм юӧртӧмъясыс являйтчӧны вымышленнӧйӧн.

Тыр внимание огородничество вылӧ

Миян колхоз таво ыджыд внимание обращайтӧ огороднӧй культура кӧдзяс паськӧдӧм вылӧ, кольӧм вося серти овощи кӧдзяс ёна содӧны. Мог, коді сувтӧдчӧ колхозъяс водзӧ видзму овмӧсса продуктаяслысь изобилие создайтӧм кузя, требуйтӧ миянсянь паськӧдны и огородничество, создайтны овощи продуктаяслысь изобилие. Тайӧ направлениеын ыджыд шаг позьӧ вӧчны нин таво, кодӧс и сувтӧдам ми ас водзӧ.

Миян колхозын тайӧ делӧ кузя ыджыд усилие пуктӧ овощевод—звеньевӧй колхозница Попова Е. В. Парникъяс миян дасьтӧма, колян лунъясӧ заводитчис парникъясӧ рассада садитӧм. Сійӧ ыджыд энергия, кодӧс пуктӧны миян колхозникъяс ӧні да кодӧс нӧшта ковмас пуктыны водзӧ, оправдайтам вылын урожайяс шедӧдӧмӧн.

Ф. ФИЛИППОВ,
„Выль туй" колхозса председатель.

Европаын, Африкаын да Азияын война

Германскӧй авиация 15 да май 16 лунлы паныд войын атакуйтіс Англияын различнӧй военнӧй объектъяс. Продолжайтчисны операцияяс морӧ вылын. Юӧртсьӧ уна английскӧй торговӧй пароходъяс вӧйтӧм йылысь.

Иностраннӧй печать пасйӧ английскӧй военно-воздушнӧй вынъяслысь операцияяс тӧдчымӧнъя паськалӧм. Германия вылӧ налётъясын ӧні принимайтӧ участие самолётъяслӧн ыджык лыд, воддза серти. Английскӧй самолётъясӧн применяйтӧм бомбаяс торъялӧны огромнӧй разрушительнӧй вынӧн.

Май 16 лунлы паныд войын английскӧй авиация налётъяслӧн главнӧй объектӧн вӧлі Ганновер. Крупнейшӧй бомбардировщикъяслӧн соединение атакуйтіс Берлинӧс. Бомбардировкаӧ подвергнитчисны, сысьсь кыдзи, Гамбург, Куксховен, Калеса, Булоньса да Дьепаса, Сен Назера да Лорианаса (Франция) докъяс.

Англиялы передайтӧм американскӧй эсминецъяс, англиялӧн портъясысь ӧтын.

Фотохроника ТАСС.

* * *

Войвыв Африкаын медся ёнджык бойяс мунісны Соллума дорын, ливийско-египетскӧй граница вылын. Англичаналӧн гырысь частьяс танкъяслӧн поддержка дырйи предпримітісны наступление Капуццо форт да Соллума вылӧ. Английскӧй войскаяслӧн юкӧн, германскӧй сведениеяс серти, вступитіс Соллумӧ. Агентство Рейтер передайтӧ, мый английскӧй частьяс, кодъяс оперируйтӧны Тобрук да Соллума районъясын, продолжайтӧны наступайтӧм.

* * *

Иракын фронтъяс вылын ыджыд активность проявляйтӧ кыдз английскӧй, сідз и иракскӧй авиация. Английскӧй юӧртӧмъяс серти, Иракӧ переброситӧма кутшӧмсюрӧ лыд германскӧй самолётъяс. Община палатаын выступитысь иностраннӧй делӧяс кузя английскӧй министр Иден юӧртіс, мый французскӧй властьяс немецъяслы разрешитісны используйтны аэродромъяс Сириын. Иден заявитіс, мый английскӧй правительство предпримитас сирийскӧй аэродромъяс вылын немецкӧй самолётъяслы паныд действиеяс.

Удж производительность кыпӧдӧмӧн Старцев оз занимайтчы

Захарвань лесопунктса вӧвлӧм руководство дзик эз занимайтчывлы вӧрын уджалысь рабочӧйяс пӧвсын удж организуйтӧмӧн. Сійӧ практика продолжайтсьӧ и ӧнія руководстволӧн (заведующӧйыс Старцев). Старцев, кӧть и оз частӧ, но волывлӧ Тарамша лесоучастокӧ, но сійӧ сідз жӧ оз занимайтчы удж организуйтӧмӧн, производительность кыпӧдан вопросъясӧн да стахановецъяслысь опыт паськӧдӧмӧн, сійӧ весиг рабочӧйяскӧд оз беседуйтлы.

Лесоучастокын эмӧсь прекраснӧя уджалысьяс, кодъяс удж нормаяс выполняйтӧны 130—150 прӧчент вылӧ да вылӧджык и унаӧн на пӧвсын заслуживайтӧны новлӧдлыны стахановецлысь почетнӧй ним, но Старцев ёрт найӧс оз тӧдав. Налӧн удж опытъясыс сідз жӧ оз паськӧдчыны, а паськӧдныс эськӧ колӧ. Ӧд Старцевлы тӧдса, мый лесоучастокын и эмӧсь йӧз, кодъяс лунся нормаяссӧ выполняйтӧны сӧмын 65—80 прӧчент вылӧ. Абу гӧгӧрвоана, мыйла Старцевӧс тайӧ оз тревожит.

Селькор.

Озимӧйяс бӧрся тувсов уход

Озимӧй быдмӧгъяс тулысын петӧны лым улысь, кыдз правилӧ, неуна слабитчӧмӧн. Тайӧ и гӧгӧрвоана: тӧвъян кад дырйи арсянь чукӧрмӧм питательнӧй веществолысь мыйтакӧ найӧ воштӧны (напр. сахар), терпитӧны кутшӧм сюрӧ повреждениеяс вужлӧн торъя разрывъясысь да с. в. Но сы вӧсна, мый кущениелӧн узелыс кольӧ ловъяӧн, сійӧ тулыссянь сетӧ содтӧд вужъяс да лэдзӧ выль стебельяс. Кӧдзяс бӧрся правильнӧй уход —определяйтӧ да решайтӧ вылын урожай вӧсна тышлысь успех.

Озимӧйяслы серьёзнӧй опастность представляйтӧ йи корка, коді лоӧ муяс вылын тулысын шонытъяс да кӧдзыдъяс чередуйтчӧм дырйи. Нормальнӧй лымъя покров дырйи йи корка образуйтчӧ лым вывті, а тырмытӧм либӧ сылӧн отсутствуйтӧм—почвалӧн поверхность вылын. Мукӧд дырйи появляйтчӧ „висячӧй" корка, коді жугласьӧ кокъяс улын. Вермас образуйтчыны и сідз шусяна „притертӧй" ледянӧй корка, коді плотнӧя пуксьӧма почва поверхность бердӧ. Сійӧ медся вреднӧй, сы вӧсна мый лишайтӧ озимӧйясӧс воздухысь да жугӧдӧ кущение узелъяс да корешокъяс.

Ни коркаяс („притертӧйысь" кыдзи) колӧ жугӧдлыны сьӧкыд каткаясӧн. Появитчис кӧ „притертӧй" корка, сійӧс колӧ кисьтавны кос му, торф сьӧд порошокӧн либӧ шом бускӧн. Тайӧ ӧддзӧдӧ сылӧм.

Тувсов сылӧм сулалан ва, торйӧн нин сійӧ кӧ дыр пукалӧ муяс вылын, кӧдзяс ӧс якалӧ да весиг вайӧдӧ найӧс гибельӧ. Та вӧсна колӧ аскадын лэдзны муяс вылысь ва сэн, кӧні сійӧ вермӧ пукавны.

Стахановскӧй агротехникаын озимӧй кӧдзяс бӧрся уходлӧн важнейшӧй приемӧн являйтчӧ ранней тувсов подкормка, бӧрынджык агсалӧмӧн. Татшӧм подкормкаыс паськыда практикуйтчӧ ефремовецъясӧн да стопудовикъясӧн. Сылысь почва кузя шыблавсьӧны птичей помет либӧ минеральнӧй удобрениеяс. Сы бӧрын, кыдз сӧмын позволяйтӧ почвалӧн состояние, приступайтӧны агсалӧмӧ. Сійӧ нуӧдсьӧ быдмӧгъясӧн бур укрепитчӧм рудзӧг да шобділӧн став массивъяс вылын.

Мый сетӧ тувсов агсалӧм? Тӧв чӧжӧн му ёна уплотняйтчӧ, и сы вылын частӧ образуйтчӧ корка, коді затрудняйтӧ растениелӧн вужъясӧ воздухлысь да шонытлысь нормальнӧй пырӧм, косьтӧ мусӧ. А шонытӧг, воздухтӧг да ватӧг прекращайтчӧ мулӧн плодородие накопляйтчӧм. Уплотненнӧй почваа озимӧйяс вылысь оз позь виччыны пышнӧй растительность. Татшӧм му колӧ разрыхлитны агсалӧмӧн.

Озимӧйяс агсалӧм способствуйтӧ, сысьсь кыдзи, бырӧдны сорнякъясӧс, чиститӧ муясӧс быдмӧгъяслӧн кулӧм частьясысь, кодъяс частӧ являйтчӧны „снежнӧй плесеньлӧн" вреднӧй грибкиясӧн да мукӧд висьӧмъяс паськӧдысьясӧн.

Озимӧйяс агсалӧмӧ колӧ боссьыны пыр жӧ, кыдз сӧмын му оз кут „мавтны" (лемасьны), серӧнджык агсалӧм вермас вайны вред.

Оз ков агсавны сэтшӧм участокъяс, кӧні муӧ сідз шусяна „быдмӧгъясӧс выпирайтӧм", кӧні кущениелӧн узел да быдмӧгъяслӧн вужъяс частичнӧ петӧмаӧсь эрдӧ. Татшӧм участокъяс вылын колӧ нуӧдны кӧдзяс прикатывайтӧм, почвалӧн типысь зависиттӧг.

Озимӧйяс бӧрся правильнӧй уход вайӧ урожайлысь серьёзнӧй содӧм. Тайӧ воын колӧ медся полнӧя используйтны став средствояс вылын урожай вӧсна тышын, медым выполнитны партиялысь да правительстволысь заданиесӧ зерновӧй культураяс кузя 7 миллиард 900 миллион пуд чукӧртӧм йылысь.

Проф. В. РУМЯНЦЕВ.

Ответственнӧй редактор — А. ВОКУЕВ.

Ц 1112 Окружнӧй типография, Усть-Уса. Тираж 910 экз.